ΕΠΙΔΟΜΑ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ

(με βάση τους περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμους του 1980 έως 2012)

- Ασφαλισμένη μισθωτή ή αυτοτελώς εργαζόμενη, καθώς και η προαιρετικά ασφαλισμένη στην υπηρεσία Κύπριου εργοδότη στο εξωτερικό, **δικαιούται επίδομα μητρότητας** από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, **εφόσον πληροί** ορισμένες προϋποθέσεις εισφορών.

- Το **επίδομα μητρότητας** είναι **ίσο με το 75%** των ασφαλιστέων αποδοχών της, μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών και **αυξάνεται** σε περίπτωση που η γυναίκα είναι προστάτιδα της οικογένειάς της. Το επίδομα καταβάλλεται για περίοδο δεκαοκτώ (18) συναπτών εβδομάδων και αρχίζει τουλάχιστον δύο (2) εβδομάδες πριν από την εβδομάδα του αναμενόμενου τοκετού. Σε περιπτώσεις όπου το βρέφος νοσηλεύεται αμέσως μετά από τοκετό λόγω πρόωρου τοκετού ή για λόγους υγείας, η μητέρα, εφόσον πληροί ορισμένες προϋποθέσεις, ενδέχεται να δικαιούται σε πρόσθετο επίδομα μητρότητας όπως περιγράφεται πιο πάνω, στο Μέρος με τίτλο Άδεια Μητρότητας του παρόντος φυλλαδίου.

- **Για παροχή του επιδόματος μητρότητας** η εργαζόμενη συμπληρώνει και υποβάλλει σχετική αίτηση στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων **μέσα σε είκοσι μία (21) ημέρες** από την ημέρα από την οποία απαιτείται το επίδομα. Η υποβολή της αίτησης γίνεται αμέσως μετά από συμπλήρωση της εικοστής πέμπτης (25) εβδομάδας κύησης.

- **Εάν η αίτηση υποβληθεί μετά από τοκετό** η περίοδος των δεκαοκτώ (18) εβδομάδων καθορίζεται με βάση την ημερομηνία του τοκετού και όχι με βάση την ημερομηνία του αναμενόμενου τοκετού.

- Η γυναίκα εργαζόμενη, **μετά από τοκετό,** δικαιούται επίσης **βοήθημα τοκετού από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (επιπρόσθετο του επιδόματος τοκετού),** σε μορφή εφάπαξ ποσού, εάν η ίδια ή ο σύζυγος της πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις εισφορών. Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί πριν περάσουν **δώδεκα (12) μήνες** από τον τοκετό και για την παροχή της υποβάλλεται ξεχωριστή αίτηση.

(Για περαιτέρω πληροφορίες σε σχέση με το επίδομα μητρότητας επικοινωνήστε με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων)

Χρήσιμα τηλέφωνα και πληροφορίες

Πληροφορίες για τον περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμο & τον περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμο

Τμήμα Εργασίας
Τηλ.: 22400847 / 22400883 / 25827320
Ιστοσελίδα: http://www.mlsi.gov.cy/dl

Πληροφορίες για το Επίδομα Μητρότητας και το Βοήθημα Τοκετού

Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Τηλ.: 22401725
Ιστοσελίδα: http://www.mlsi.gov.cy/sid

Πληροφορίες για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία

Επαρχιακά Γραφεία Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας
Λευκωσία - 22879191
Λεμεσός - 25804430
Λάρνακα - 24305128
Πάφος - 26822715
Ιστοσελίδα: http://www.mlsi.gov.cy/dli

Πληροφορίες για τον περί Γονικής Άδειας και Άδειας για Λόγους Ανωτέρας Βίας Νόμο

Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων
Τηλ.: 22803100 / 22803101
Τηλεομ.: 22661977
Ιστοσελίδα: http://www.mlsi.gov.cy/dlr

Επαρχιακά Γραφεία Εργασιακών Σχέσεων
Λευκωσία
Τηλ.: 22803127
Τηλεομ.: 22661965
Λεμεσός
Τηλ.: 25819252-3 / 258194401-2 / 25819440
Τηλεομ.: 25819274
Λάρνακα και Επαρχία Αμμοχώστου
Τηλ.: 24817800 / 24817801
Τηλεομ.: 24621458
Πάφος
Τηλ.: 26822620, 26822640, 26822641, 26822643
Τηλεομ.: 26822621

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ
για την Προστασία της Μητρότητας

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
ΓΤΠ 312/2012-4.000
Εκτύπωση:
Κώνος Λτδ
Χρώματος: Λογο M

Τμήμα Εργασίας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Ο σύντομος αυτός ενημερωτικός οδηγός ετοιμάστηκε από το Τμήμα Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αφορά τις εφαρμοζόμενες, από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, νομοθεσίες αναφορικά με τη μητρότητα και ειδικότερα τους περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμους του 1997 έως 2011.

Ο Οδηγός αυτός δίνει μόνο γενικές πληροφορίες και ΔΕΝ πρέπει να θεωρηθεί ως ολοκληρωμένη και αυθεντική ερμηνεία των διατάξεων των σχετικών νομοθεσιών.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

- **Απαγόρευση απόλυσης εγκύου ή/και θετής μητέρας εργαζόμενης.**
- **Δικαίωμα σε άδεια μητρότητας δεκαοκτώ (18) εβδομάδων με δυνατότητα επέκτασης υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.**
- **Ειδικές διευκολύνσεις για το θηλασμό και τις αυξημένες φροντίδες του παιδιού.**
- **Διασφάλιση δικαιωμάτων κατά την επάνοδο στην εργασία για την έγκυο και τη θετή μητέρα εργαζόμενη.**

ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

• **Διασφαλίζεται** το δικαίωμα της εγκύου εργαζομένης σε άδεια απουσίας για σκοπούς εξετάσεων προγεννητικού ελέγχου, χωρίς απώλεια αποδοχών, **νοουμένου ότι** δεν μπορούν να γίνουν σε άλλο χρόνο **και εφόσον** προειδοποιήσει έγκαιρα τον εργοδότη της. Η μισθωτή θα πρέπει να προσκομίσει σχετικό ιατρικό δικαιολογητικό με την επιστροφή της στην εργασία.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΠΟΛΥΣΗΣ

• **Απαγορεύεται** η απόλυση εγκύου εργαζομένης, **νοουμένου ότι** η επηρεαζόμενη έχει γνωστοποιήσει την εγκυμοσύνη της στον εργοδότη της **γραπτώς**. Ο όρος «γραπτώς» μπορεί να περιλαμβάνει την ενημέρωση με προσωπική επιστολή, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, με τηλεομοιότυπο κ.ο.κ. **Η εν λόγω απαγόρευση αρχίζει με τη γραπτή γνωστοποίηση της εγκυμοσύνης στον εργοδότη και εκτείνεται μέχρι και τρεις μήνες μετά το πέρας της άδειας μητρότητάς της.**

Κατά την περίοδο αυτή, ο εργοδότης δεν μπορεί ούτε να απολύσει ούτε να δώσει προειδοποίηση για τερματισμό απασχόλησης, αλλά ούτε και να προβεί σε ενέργειες για οριστική αντικατάσταση της μισθωτής. Ο εργοδότης, εφόσον κρίνει ότι θα πρέπει να ζητήσει ιατρικό πιστοποιητικό που να επιβεβαιώνει την εγκυμοσύνη της μισθωτής, μπορεί να το πράξει και η έγκυος οφείλει να το προσκομίσει.

Επιπρόσθετα, αν ο εργοδότης λάβει γνώση για την εγκυμοσύνη της παραπονούμενης είτε προφορικώς είτε από συναδέλφους της είτε με άλλο τρόπο, ή ακόμη και αν δεν γνώριζε καθόλου για την εγκυμοσύνη της και προχωρήσει σε απόλυση ή προειδοποίηση για απόλυση, η έγκυος εργαζόμενη έχει το δικαίωμα, **εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών** να γνωστοποιήσει στον εργοδότη της την εγκυμοσύνη της **με γραπτό πιστοποιητικό εγγεγραμμένου ιατρού (βεβαίωση εγκυμοσύνης).** Εφόσον το πράξει αυτό, **ο εργοδότης οφείλει να ανακαλέσει την απόλυση ή την προειδοποίηση για τερματισμό απασχόλησης,** ώστε να συνεχίσει να υφίσταται η προστασία που διασφαλίζεται με βάση τον περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμο.

• **Απαγορεύεται** η προειδοποίηση για τερματισμό απασχολήσεως ή/και η απόλυση γυναίκας που προτίθεται να υιοθετήσει παιδί, **νοουμένου ότι** η εργαζόμενη έχει ενημερώσει τον εργοδότη της με βεβαίωση του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ότι πρόκειται να αναλάβει τη φροντίδα παιδιού για σκοπούς υιοθεσίας. **Η εν λόγω απαγόρευση αρχίζει** με τη γνωστοποίηση της πρόθεσης για υιοθεσία στον εργοδότη **και εκτείνεται μέχρι και τρεις (3) μήνες μετά το πέρας της άδειας μητρότητάς της.**

• Ο εργοδότης **δεν απαγορεύεται** να απολύσει έγκυο εργαζόμενη **μόνο εάν** η συγκεκριμένη περίπτωση εμπίπτει σε μια από τις πιο κάτω εξαιρέσεις:

- αν η μισθωτή είναι ένοχη σοβαρού παραπτώματος ή συμπεριφοράς η οποία δικαιολογεί τη ρήξη της σχέσης απασχόλησης,
- αν η σχετική επιχείρηση έπαψε να λειτουργεί, και
- αν η περίοδος διάρκειας της σύμβασης έχει λήξει, ωστόσο η μη ανανέωση του συμβολαίου δεν πρέπει να σχετίζεται με την εγκυμοσύνη της παραπονούμενης.

Σημειώνεται ότι ακόμη και αν θεωρείται ότι η απόλυση εγκύου εμπίπτει σε μια από τις πιο πάνω εξαιρέσεις που προβλέπει ο Νόμος, ο εργοδότης οφείλει, εν πάση περιπτώσει, να δικαιολογεί δεόντως τους λόγους απόλυσης, **γραπτώς**.

ΑΔΕΙΑ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ

• **Διασφαλίζεται** το δικαίωμα της εγκύου εργαζομένης σε **άδεια μητρότητας δεκαοκτώ (18) συνολικών εβδομάδων** (εκ των οποίων οι έντεκα (11) είναι υποχρεωτικές και λαμβάνονται, οι δύο (2) υποχρεωτικά πριν από την εβδομάδα του αναμενόμενου τοκετού και οι υπόλοιπες μετά), **εφόσον** παρουσιάσει πιστοποιητικό εγγεγραμμένου ιατρού στο οποίο αναγράφεται ότι αναμένει τοκετό σε εβδομάδα που καθορίζεται σε αυτό.

• **Σε περιπτώσεις πρόωρου τοκετού ή σε οποιαδήποτε περίπτωση που το βρέφος νοσηλεύεται αμέσως μετά από τον τοκετό για λόγους υγείας,** η μητέρα δικαιούται σε επέκταση της άδειας μητρότητας ως εξής: Για τις πρώτες είκοσι μία (21) ημέρες που το βρέφος νοσηλεύεται σε θερμοκοιτίδα, η μισθωτή δικαιούται σε επέκταση της άδειας μητρότητας κατά μία εβδομάδα. Αν το παιδί συνεχίσει να νοσηλεύεται σε θερμοκοιτίδα, η μητέρα δικαιούται για κάθε 50% των είκοσι μίας (21) ημερών επέκταση για ακόμη μία (1) εβδομάδα κάθε φορά, με ανώτατο όριο τις έξι (6) εβδομάδες. Η μισθωτή οφείλει να ενημερώσει τον εργοδότη της για τη νοσηλεία του παιδιού της με πιστοποιητικό ιατρού κατάλληλης ειδικότητας, **καθώς και** με πιστοποιητικό από το νοσηλευτικό ίδρυμα στο οποίο νοσηλεύεται το βρέφος. Εφόσον πράξει τούτο, δικαιούται σε επέκταση της άδειας μητρότητάς της, επιπρόσθετης των δεκαοκτώ (18) εβδομάδων, όπως περιγράφεται πιο πάνω.

• Η άδεια μητρότητας αποτελεί, επίσης, δικαίωμα των γυναικών εργαζομένων, οι οποίες πρόκειται να αναλάβουν τη φροντίδα παιδιού κάτω των δώδεκα (12) ετών για σκοπούς υιοθεσίας. Με τη γραπτή γνωστοποίηση στον εργοδότη τους για την πρόθεσή τους να αναλάβουν την φροντίδα παιδιού για σκοπούς υιοθεσίας, τουλάχιστον έξι (6) εβδομάδες πριν, οι θετές μητέρες δικαιούνται σε δεκαέξι (16) εβδομάδες άδεια μητρότητας. Αν αυτό είναι πρακτικά αδύνατο, τότε η μισθωτή ενημερώνει τον εργοδότη της το συντομότερο δυνατόν ότι πρόκειται να αναλάβει τη φροντίδα παιδιού για σκοπούς υιοθεσίας και του προσκομίζει βεβαίωση από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ότι η ενημέρωση δεν μπορούσε να είχε γίνει προηγουμένως.

ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΑΙΔΙΟΥ

• Για χρονικό διάστημα εννέα (9) μηνών από τον τοκετό, ή από την ημέρα που ξεκινά η περίοδος της άδειας μητρότητας σε περιπτώσεις υιοθεσίας, η εργαζόμενη **δικαιούται είτε να διακόπτει την εργασία της για μία ώρα είτε να προσέρχεται αργότερα ή να αποχωρεί νωρίτερα κατά μία ώρα κάθε μέρα.** Σημειώνεται ότι η μία ώρα την οποία προνοεί η διευκόλυνση **θεωρείται και αμείβεται ως χρόνος εργασίας.**

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

• Κατά την απουσία της εργαζομένης, διασφαλίζεται ότι **ο χρόνος απουσίας της θα λογίζεται ως εργάσιμος χρόνος** για σκοπούς αρχαιότητας και ότι δεν θα επηρεάζεται δυσμενώς το δικαίωμά της σε προαγωγή ή η επάνοδός της στην ίδια ή σε άλλη, παρόμοιας φύσεως και με το ίδιο ύψος αποδοχών, εργασία την οποία ασκούσε πριν από την άδεια μητρότητας. Ο γενικότερος κανόνας είναι ότι ο χρόνος απουσίας της λεχώνας (και θετής μητέρας) εργαζομένης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για τη δυσμενή μεταβολή των συνθηκών εργασίας της.

• **Επιπρόσθετα, διασφαλίζονται όλα τα ωφελήματα που σχετίζονται με την εργασία** (όπως για παράδειγμα ο 13ος μισθός), εξαιρουμένων προμηθειών που υπολογίζονται αποκλειστικά με βάση την ποσότητα ή/και αξία της παραχθείσας εργασίας.

Η άδεια μητρότητας και η προστασία των δικαιωμάτων της καλύπτει όλες τις έγκυες εργαζόμενες και θετές μητέρες, ανεξαρτήτως του χρόνου κατά τον οποίον εργάζονται σε συγκεκριμένο εργοδότη ή κατά πόσο βρίσκονται σε «δοκιμαστική περίοδο».